

Hajdúszoboszló Város Települési Környezetvédelmi Programja (2008-2010)

I. BEVEZETÉS

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. tv. 46.§. (1) bekezdés b.) pontja a helyi önkormányzatok számára feladatként határozza meg azt, hogy a Nemzeti Környezetvédelmi Programmal, valamint a település rendezési-fejlesztési terveivel összhangban önálló környezetvédelmi programot dolgozzanak ki, amit aztán kétévente szükséges felül vizsgálni. Hajdúszoboszló Város Képviselőtestülete **46/2005.(III.31.)** számú határozatával elfogadta a **2005-2007.** évekre szóló települési környezetvédelmi programot, melynek felülvizsgálata jelenleg aktuális.

A törvényi kötelezettség mellett morális kötelezettség is hárul az önkormányzatra. Környezetünk védelme, a természeti értékek megőrzése napjainkra életünk meghatározó részévé vált. Ennek alapvető oka egyrészt a gazdasági tevékenységek által a környezetbe kibocsátott szennyező anyagok növekvő mennyisége, másrészt a hosszú távon nem fenntartható gazdálkodás következtében a természeti erőforrások egyre gyorsabb ütemű felhasználása.

A program az alábbi fő pilléreken nyugszik:

- A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény,
- A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény,
- 132/2003.(XII.11.) OGY határozat a 2003-2008. közötti időszakra szóló Nemzeti Környezetvédelmi Programról,
- Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény,
- Hajdú-Bihar Megye Környezetvédelmi Programja (2003-2008)
- Hajdúszoboszló Város Helyi Építési Szabályzata 15/2004. (X.01.) Ör. sz. rendelet

A környezet védelme, a természeti értékek megőrzése napjainkra a társadalmi, gazdasági élet meghatározó részévé vált. A környezet és elemeinek fokozott használata következtében megnövekedett a környezet (erőforrásként történő) igénybevétele és terhelése, igényné vált a környezet javainak, szolgáltatásainak felértékelése. A megfelelő környezeti feltételek nélkülözhetetlenek a jelen és jövő nemzedékek jólétének, egészségének biztosításához. A társadalmi gazdasági feladatok végrehajtásával párhuzamosan, azokkal együtt kell a környezetvédelmi problémákat megoldani. E feladat különös jelentőséggel bír az idegenforgalmi jellegű Hajdúszoboszlón.

A program kiindulási alapja a megvalósítandó környezeti problémák azonosítása. A problémák feltárásával párhuzamosan meghatározásra kerülnek a kiváltó okok, abból a célból, hogy meg lehessen keresni a leghatékonyabb megoldásokat, és ennek okán a környezetvédelmi alapelvek érvényesíthetők legyenek.

A környezetvédelmi feladatok eredményes megoldásának feltétele a feladatok integrációjának biztosítása mind az Önkormányzat szervezetében, mind pedig a városban működő szakmai szervezetek, hatóságok és gazdálkodó szervezetei között. A program megvalósítását a város lakosságával - az érdekeiket képviselő szervezetekkel - fenntartott folyamatos együttműködéssel kell megalapozni.

II. A KÖRNYEZETI ELEMELK VÉDELME

II/1 –FÖLD

Általános jellemzés:

A Dél-Hajdúág kistáj északi részén fekvő Hajdúszoboszló területe 238,7 km² (ebből belterület 11,12 km², külterület 227,57 km²). Határában három tájegység találkozik: észak-északnyugatról a Hortobágy, északkeletről a Hajdúhát, délről pedig a Berettyó, illetve a Nagy-Sárrét határolják. A tájban domborzati színezőelemként jelennek meg az egykoron erre járt Tisza elhagyott medrei, illetve a síkság egyhangúságában 48 kunhalom jelent némi változatosságot. A város határa enyhén lejt a nyugati irányba.

A városi terület a Hajdúágon, a Hajdúháton és a Hortobágy tájegységen terül el. Hajdúszoboszló területének zöme a Hajdúágon található, csak az északnyugati és keleti szöglete nyúlik át a Hajdúhátra, illetve az összefüggő területtől területileg is elválasztott nyugati rész húzódik át a Hortobágy tájegység területére.

A területen előforduló talajok zöme csernozjom, mely löszön, illetve homokos vagy agyagos löszön alakult ki. A mélyebb fekvésű területek réti illetve szikes talajok.

A termőföld átlagos aranykorona értéke: 32.

A tulajdonviszonyok az idők folyamán jelentősen megváltoztak: a termelőszövetkezetek szétestek; megjelentek a társasvállalkozások, a mezőgazdasági vállalkozók, őstermelők.

Kedvezőtlen folyamatok jelentkeztek a mezőgazdaságban így az agrárgazdasági válság (jövedelemvesztés, a vagyon felélése, bevételkiesés, lejárt hitelek, kedvezőtlen időjárás, tőkehiány, nincs kockázati tartalék); valamint a felvásárló/értékesítő szerep csökkenése, helyi feldolgozó kapacitás hiánya.

A területen a meghatározó talajszennyezés alapvetően a szennyvízszikkasztásból, valamint a műszaki védelem nélküli és az illegális hulladéklerakókon történő tárolásból származik. Külön problémaként jelentkezik a fedetlen termőtalajok nyári kiporzása.

Összességében a terület átlagos minősége kedvező, meghaladja a megyei átlagot. Főleg a szántó területek aranykorona értéke magasabb a megyei átlagnál.

Cél:

- Talajszennyezések megelőzése, ezen belül a talajt érő szennyeződések mérséklése, a talajra vagy a talajba jutott szennyezőanyagok mennyiségének csökkentése
- A mezőgazdasági termőföldek minőségének megóvása, a termőképesség fenntartása.

Hatás: hatótényezők, terhelés

- Talajszennyeződés, melynek oka a Város területén elszikkasztott nagy volumenű szennyvíz

Válasz: ajánlások, feladatok

1. Felül kell vizsgálni az állattartás, a (híg)trágyakezelés és az öntözés jelenlegi helyi szabályozását, gyakorlatát, technológiáját. Az állattenyésztésben (tartásmód, trágyakezelés) jelentős technológiai korszerűsítésre (váltásra) van szükség. Az intenzív, hígtrágyakezelést igénylő állattartásokat (önkormányzati rendeletben) szabályozni kell.
2. A város déli részén levő agyagbánya gödrök, bányatavak rendezését bányavállalkozókkal egyeztetve kell megoldani, melynek része a térség rekreációs célú hasznosítása is. Ezt a 4. sz. főút elkerülő szakasza is indokoltá teszi.

3. A (potenciális) talajszennyezési területeket fel kell mérni és lehetőség szerint rekultiválni kell.
4. Fel kell tární, és ki kell használni az EU támogatási programjainak térségi lehetőségeit.
5. A volt bányaterületek, szeméttelpek területének rekultivációját úgy kell megoldani, hogy az megfeleljen a Helyi Építési Szabályzat (továbbiakban: HÉSZ) külterületi szabályozási terven jelölt funkcióknak.
6. Az építmények terepszint alatti és feletti helyiségeit úgy kell kialakítani, hogy a használatukkal összefüggésben keletkező folyékony települési és veszélyes hulladék a talajba ne kerülhessen.
7. Az építmények létesítése illetve az építési terület előkészítése során a termőföld védelméről, összegyűjtéséről, megfelelő kezeléséről és újrahasznosításáról gondoskodni szükséges.
8. *A kerékpárutak, járdák sétányok síkosság mentesítésére eddig használatos só kiváltása más, kevésbé környeztkárosító anyagra (pld.:CaCl oldat)*

II/2 – VÍZ

Általános jellemzés

A város legjelentősebb vízfolyása a Keleti-főcsatorna, mely elsősorban öntözőcsatornaként funkcionál. A város közigazgatási területe a 48. számú KFCS menti belvízrendszer 481b számú Kösely belvízöblözetben helyezkedik el. A Kösely-főcsatorna egy szakasza rendezetlen, nádas ősmeder. A kiépített öntöző csatornák a mezőgazdasági területek nagy részének öntözhetőségét biztosítják.

Keleti-főcsatorna és Kösely keresztezésénél halastavak üzemelnek.

Hajdúszoboszlón sérülékeny földtani közegű vízbázisra épült vízmű üzemel. A végleges felszínre kimetsződő védőidom meghatározására vonatkozó diagnosztikai eljárás 2003-ban befejeződött. A vízbázis 5 éves elérési idejű és 50 éves elérési idejű ingatlanhatárokhoz igazított felszínre kimetsződő védőterülete a hatósági kijelölés fázisában van.

A felszín alatti vizek vonatkozásában a legnagyobb problémát a talajvíz szennyezése, szennyezettsége jelenti, ennek oka elsősorban a „közműolló” tágra nyílása.

Kiemelt feladat a külterületi felszíni és felszín alatti vizek védelme, Hajdúszoboszló város „Fokozottan érzékeny” besorolást kapott a 219/2004. (VII. 21.) Kormányrendelet és a 27/2004.(XII. 25.) KvVM rendeletek szerint. A keletkező sósvizek elhelyezésére és a sótelenítés technológiájára részletes tanulmányterv alapján kell megoldást találni.

Cél

- A felszíni és felszín alatti vizek terhelésének csökkentése.
- A keletkező sósvíz megfelelő elhelyezésének megoldása.

Hatás: hatótényezők terhelés

A felszíni vizek minőségének romlását a savas esők, a szennyvízbevezetések, sós vizek, a levegőből kiülepedő por okozzák. A felszín alatti vizek szennyezettségét a talajba került szennyeződések megszüntetésével lehet kezelni és figyelni kell az újabb szennyezések megakadályozására.

Válasz: ajánlások, feladatok

1. A „holt-Kösely” ősmeder hígtrágyatárolóként való felhasználásának megszüntetése és a rekultiváció indokolt.

2. Az ivóvíz és hévízkutak védelmét az érvényben lévő rendelkezések mellett a védőidom kijelölésével, a közműfejlesztéssel és a környezetvédelmi hatóság által előírt korlátozások bevezetésével kell biztosítani.
3. A keletkező sós vizek elhelyezésére és a sótalánítás technológiájára (részletes tanulmányterv alapján) megoldást kell találni.
4. A területfelhasználás és az építmények elhelyezése során biztosítani kell, hogy szennyeződés a vizekbe ne juthasson, továbbá a vizek mennyisége, minősége és szintje kedvezőtlenül meg ne változzon.
5. A mély fekvésű területek csak nem szennyezett anyaggal tölthetők föl.
6. Gondoskodni kell az általános érvényű vízvédelmi előírások, továbbá a vonatkozó helyi vízminőség védelmi előírások betartásáról.

II/3 – LEVEGŐ

Általános jellemzés

A város éghajlata alapjellegetében szárazföldi (kontinentális), melyre a szélsőséges meleg nyár és a hideg tél jellemző. A hőmérséklet járásában vagy a csapadék eloszlásában bizonyos időszakokban az atlanti-óceáni, illetve a mediterrán klímaterület éghajlati sajátosságai is jelentkeznek.

Hajdúszoboszló klimatikus adottságai kedvezőek. A térségben az észak-keleti szél a jellemző.

A terület levegőszennyezettségét alapvetően a kibocsátások mennyisége és minősége határozza meg. E tekintetben elmondható, hogy a kibocsátott primer levegőszennyező anyagok mennyiségi és minőségi eloszlása változó.

A város gazdasága alapvetően mezőgazdasági jellegű, mely a különböző volumenű gazdálkodó egységek tekintetében, a növénytermesztés és az állattenyésztés során fejt ki hatásokat a térség levegőminőségére.

Cél

Az egészséges tiszta levegő biztosítása a légszennyezés korlátozása.

Hatás: hatótényezők terhelés

A terhelés két részre osztható van a mesterséges eredetű terhelés, ami a gazdaságból, iparból, mezőgazdaságból származik, valamint van a természetes eredetű terhelés ez a komposzt hasznosításából, valamint a hulladék bomlásából származik.

Válasz: ajánlások, feladatok

1. Az emittált szilárd anyag terjedését a város észak-északkeleti pereme és a pontforrások közötti védőerdősáv telepítésével is akadályozni kell.
2. A felületi szennyezőforrások (állattartó telepek, szennyvízöntözött területek) bűzhatásának csökkentését zárt, többlépcsős koronaszintű védőerdővel kell biztosítani.
3. A szállópor terhelés mérséklésére az utak vonalában zárt, nagy lombosított fasorok telepítéséről az utak felújítása, kiépítése során törekedni kell.
4. A mért/számított levegőminőségi (és zajterhelési) adatokat köztéri kijelzőn célszerű megjelentetni illetve értékelni.
5. A pontszerű szennyező forrásokat (pl. tüzelésből) csökkenteni kell, lehetőség szerint a távfűtés alkalmazásával.

III. A TELEPÜLÉSI ÉS AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET VÉDELME

III/1 – ÉPÍTETT KÖRNYEZET

Általános jellemzés

Épített környezetünk a település, a helyi és az össztársadalmi működés egészének térbeli lenyomata. Épített környezetünk nem csak a környezeti elemek kedvező, vagy kedvezőtlen állapotát (*levegő, víz, zaj, stb.*) közvetítve hat az ott tartózkodókra, hanem a lakó-, közösségi-, és egyéb épületek funkcióra való alkalmasságán, állapotán, esztétikumán keresztül is befolyásolja közérzetünket. A települések építészeti minőségének gazdasági potenciál értéke is van, hiszen az épített környezetben éli le a társadalom az életének túlnyomó részét, ennek minősége vonzza vagy taszítja.

Az épített környezet értékei a településszerkezet, a tájra jellemző épületek építmények, temető, ugyanúgy az épített környezethez tartoznak a települések arculatát befolyásoló különböző tartozékok, így például a műalkotások, a szökőkutak, járdák, utca képek stb.

Cél állapot:

Az épített környezetben élők (tartózkodók) egészségének védelme, életfeltételeinek folyamatos javítása, különböző tevékenységek káros hatásainak megszüntetése. Az emberi igényeket kielégítő, esztétikus, kultúra és hagyományőrző épített környezet biztosítása.

Hatás: hatótényezők terhelés

Időjárás, emberi rombolás.

A célállapot elérése érdekében szükséges:

1. Helyi értékek védelmével foglalkozó program kidolgozása.
2. A károsodott, tönkrement településrészek és épületek felmérése és rendbehozatalára a település szociális, gazdasági és környezeti érdekeit figyelembe vevő rehabilitációs, revitalizációs stratégiák kidolgozása és fokozatos megvalósítása.
3. A külterületi fejlesztések az idegenforgalom, környezeti turizmus céljait is szolgálják.

III/2 – EMBER, EMBERI EGÉSZSÉG

Általános jellemzés:

Az ember és környezete szoros kölcsönhatásban áll egymással. A környezeti károsodások a legtöbb esetben az emberi egészségre is kihatnak. Nyilvánvaló, hogy a szennyezett levegő, víz közvetlenül is károsíthatja az egészséget, de valamilyen mértékben minden környezeti elem szennyezettsége és minden környezeti veszélyeztető tényező hatást gyakorol az emberi egészségre.

Városunk alapfokú egészségügyi ellátását 9 felnőtt, 4 gyermek háziorvos és 1 iskolaorvos látja el. Egyesített Egészségügyi Intézmények néven a Szilfákajla u. 1-3. szám alatt található épület, magában foglalja a háziorvosi, és a szakrendelések rendelőit, valamint a fogászatot.

Cél:

Olyan környezeti körülmények biztosítása, amely hosszú távon sem befolyásolja negatívan az emberi egészséget, hozzájárul a lakosság egészségi állapotának javításához.

Hatás: hatótényezők, terhelés

Az emberi egészségre a környezeti illetve a civilizációs ártalmak vannak a legnagyobb hatással.

Válasz: ajánlások, feladatok

1. Az allergén gyomnövények, különös tekintettel a parlagfű területének visszaszorítása, a szennyezés megelőzése. E növények és a velük kapcsolatos tudnivalók megismertetése.
2. A lakosság egészségi állapotának javítását szolgáló komplex városi környezet-egészségügyi akcióprogram kidolgozása és megvalósítása.

III/3 – TELEPÜLÉSI KÖRNYEZET**Általános jellemzés**

A települési környezet az épített környezet elemein túl magába foglalja a területhasználatot lehetővé tevő műszaki infrastruktúrákat is. Környezeti, környezet-egészségügyi szempontból fokozott jelentőségűek azok a közüzemi, lakossági szolgáltatások, amelyek egyrészt a lakosság életfeltételeit kedvezően befolyásolják, másrészt jelentős hatást gyakorolnak a környezet minőségére, állapotára is.

Közvetlen települési környezetünk képezi mindennapjaink életterét. A városi közterületek, utak, járdák, parkok állapota közérzetünk alakításának igen jelentős tényezője, nem lehet tehát közömbös számunkra az azokkal kapcsolatos tevékenység.

Cél: Egy kevesebb környezeti stresszhatást eredményező, jobb környezeti állapotjellemzőkkel rendelkező települési környezet kialakítása és fenntartása.

A települési környezet tisztasága

A város köztisztasági helyzete, közterületi rendje kielégítőnek nevezhető, bár folyamatos gondot okoz az illegális hulladéklerakók megjelenése.

A közterületek tisztántartása a kézi és gépi úttisztítást, valamint a téli kézi és gépi síktalanítást, hóeltakarítást takarja.

A célállapot elérése érdekében szükséges:

1. A város köztisztasági helyzetének folyamatos javítása, elsősorban a lakossági szemléletformálás eszközével, valamint a településtisztasági feladatok ellátási színvonalának fejlesztésével.
2. A köztisztasági szabályok hatékonyabb betartása, betartatása, különös tekintettel a települési szilárd hulladékokra és az ebtartásra vonatkozó előírásokra.
3. A közterületeken a hulladékgyűjtő edényzet mennyiségének növelése, valamint nyilvános illemhely kialakítása.
4. Törekedni kell a környezetbarát síktalanító anyagok használatára.
5. *Környezetbarát síktalanító anyagok alkalmazása, hasonlóan a térköburkolattal ellátott területekéhez (pld.: Ca,Mg vizes oldata, ill. az eddig végzett mechanikai érdesítés-homokszórás erősítése a sóval szemben)*

Kommunális hulladékkezelés

Hajdúszoboszló városában keletkező települési szilárd hulladék jelentős része (hulladékudvaron és gyűjtőpontokon begyűjtött hasznosítható anyagok kivételével) a Hajdúszoboszlótól 22 km-re lévő Nádudvari lerakóba kerül. Az átszállítás többletköltsége illetve az ártalmatlanítás költsége jelentős terhet ró a városra. Az Önkormányzat gazdasági társasága, amely egyben közszolgáltató is, rendelkezik egy saját tulajdonú komplex hulladékgazdálkodási teleppel.

A telepen belül működik egy komposztáló tér, a városban keletkező ág, gally, nyesedék, fűkaszálék stb. komposztálására, a hulladékudvar PET palack, üveg, papír, textil, elektronikai felszerelések, akkumulátorok stb. gyűjtésére, valamint az átrakó állomás a keletkező hulladékszállításon felül keletkező települési szilárd hulladék fogadására. **Évente kétszer kerül sor a lomtalanítás megszervezésére.**

A szelektív hulladék gyűjtése a városban jelenleg **30** gyűjtőszigeten történik.

A célállapot elérése érdekében szükséges:

- 1. A szelektív hulladék gyűjtőszigetek számának további növelése.**
- 2. Lakossági veszélyes hulladék begyűjtése, körjáráttal évente 1, esetleg 2 alkalommal (sütőolaj, növ.védő vegyszer, gyógyszer, szárazelem, akkumulátor stb.)**
- 3. A hulladékkezelésben használatos géppark folyamatos fejlesztése**
- 4. Komposztálási technológia fejlesztése**
- Intenzív felvilágosító-tudatformáló tevékenység kifejtése a lakosság körében a hulladékmennyiség csökkentése érdekében.

Kommunális szennyvízkezelés, - gyűjtés, - elvezetés,- tisztítás

Hajdúszoboszló szennyvízelvezetése és szennyvíztisztítása Kösely VIII/794 vízkönyvi számon rendelkezik vízjogi üzemeltetési engedéllyel.

A Nemzeti Települési Szennyvízelhelyezési és –tisztítási Megvalósítási Programmal összefüggő szennyvízelvezetési agglomerációk lehatárolásáról szóló 25/2002.(II. 27.) Kormány rendelet alapján a Hajdúszoboszló település szennyvízelvezetési agglomerációja az agglomerációs jegyzékben önálló agglomerációként B52/1 kóddal 27 708 LE-el szerepel.

A szennyvíztelep korszerűsítése 2004. évben fejeződött be, a telep kapacitása 2500 m³/d-ről 4900 m³/d-re bővült. Az OSAP 1376 A Közműves Vízellátási és Csatornázási Tevékenységek főbb Műszaki Gazdasági adatai alapján a szennyvíztisztító telepre érkező nyers szennyvíz mennyisége: 1.550.112 m³/év, azaz 4247 m³/nap volt 2006-ban. A szennyvíztisztító telepre érkező szippantott szennyvíz mennyisége 42.400 m³/év volt.

A szennyvíziszap komposztálása a szennyvíztisztító telepen megoldott. A megfelelő minőségű komposzt további elhelyezése, hasznosítása jelentős feladat.

A csatorna elválasztott rendszerű, szinte kizárólag gravitációs üzemű. A szennyvízcsatorna-hálózat kiépítettsége jelenleg 80 %-os. Jelenleg a csatornahálózat hossza 82000 m, a teljes kiépítéshez kb. 18000 m hiányzik.

A célállapot elérése érdekében szükséges:

1. El kell érni a csatornával való teljes lefedettséget.
2. A települési folyékony hulladékokra vonatkozó önkormányzati rendelet előírásainak hatékony betartása, betartatása.
3. A keletkező szennyvíziszap megfelelő kezelése (komposztálása) és elhelyezése.
4. A közcsatornába történő lakossági bekötések arányának javítása.

Csapadékvíz-elvezetés

Hajdúszoboszló belterületi csapadékvíz-elvezető rendszerének vízjogi engedélyezési dokumentációja Kösely VIII/1348. vízkönyvi számon került nyilvántartásra a TIVIZIG-nél. A belterület felszíni vizeinek közvetett befogadója a Kösely, mely a város déli és nyugati határa mellett húzódó élő vízfolyás. A zárt csatornák állapota megfelelő, a területek felszíni vizeit képesek elvezetni. A nyílt földmedrű árkok nagyrészt elhanyagoltak, a kapubejárók alatti átereszek szűkek, feliszapolódtak. Hajdúszoboszló külterületéről a tereplejtés következtében jelentős külvizek folynak a városra. A külvizek elvezetésére északi felfogó csatorna létesült. A város részére gondot jelent jelenleg is a sós vizek kezelése.

A kialakult veszélyes állapot megszüntetése érdekében évente 15-20.000.000 Ft-ot fordított a város, így 1999-től évente 3500-4000 m földmedrű árok kiburkolása történt meg mederelemekkel, a főgyűjtőcsatornák karbantartásáról minden évben gondoskodik az Önkormányzat.

A célállapot elérése érdekében szükséges:

1. A csapadékvíz-elvezető rendszerek folyamatos karbantartása, működőképességük biztosítása
2. *Szivattyútelep átépítése, kapacitásának bővítése*
3. *Sós víz leválasztása a csapadékvíz-elvezető rendszerről*
4. A csapadékcatorna-hálózat és elvezető rendszer bővítése, *új csatornák építése*
5. *A meglévő földmedrű csatornák átépítése, burkolt medrűvé.*
6. A szennyvízcsatorna-hálózatba történő csapadék- víz-elvezetések megszüntetésére intézkedni szükséges, a hálózatok folyamatos ellenőrzésével.

Ivóvízellátás

Hajdúszoboszló vízellátása Kösely VIII/832. vízkönyvi számon rendelkezik vízjogi üzemeltetési engedéllyel. A város közüzemű vízműve 1963 óta üzemel. A vízellátás 18 rétegvízre telepített kútból történik. A nyersvíz minősége elsősorban vas, mangán és metántartalom miatt szorul kezelésre a jelenlegi minőségi előírások szerint. Az OSAP 1376 A Közműves Vízellátási és Csatornázási Tevékenységek főbb Műszaki Gazdasági adatai alapján vízmű termelése: 2.019.505 m³/év, azaz 5532 m³/nap volt 2006-ban. A kutak kapacitása kb. 12 ezer m³/nap. A víztisztító kapacitása kb. 10 ezer m³/nap, amely meghaladja az év jelentős részében keletkező kb. 5 ezer m³/nap szükségletet, de a nyári csúcsidények kielégítése miatt szükséges a kapacitás fenntartása.

A várost ellátó vízmű mélyfúrású kútjainak nagy része külterületen létesült. A kutakhoz nyersvíz vezetékhálózat, valamint villamosenergia ellátó hálózat is kiépült. A város gyakorlatilag 100 %-ban ellátott vezetékes ivóvízzel, belterületen nincs olyan ingatlan, amely ne lenne csatlakoztatható az ivóvízhálózatra. Megtörtént az ivóvízbázis védőidomának hatósági kijelölése. Az Önkormányzat feladata az ezen a területen bevezetendő esetleges korlátozások elrendelése és ezek betartatásának ellenőrzése.

A célállapot elérése érdekében szükséges:

1. A meglévő vízkészletekkel történő gazdálkodás, a szolgáltatási színvonal emelése.
2. Az elosztóhálózat folyamatos karbantartása.
3. Az ivóvízbázis védelmével kapcsolatos ellenőrző és megfigyelő feladatok folyamatos ellátása.

Zöldterület-gazdálkodás

A zöldterület gazdálkodás jelenlegi rendszere nem igazán kedvező. A közpark ellátottság elsősorban a városközpont, azon belül az üdülőhely centrumára koncentrálódott (fürdő előtt, Hősök terén). A közparkok növényállománya vegyes, *felújításra szorul*. Megőrzendő és

hasznosítandó a Kösely Rt. tulajdonában levő arborétum. A vizes, revitalizódott élőhelyek (pl. Belső-Kösely) komplex felmérése indokolt.

A város belterületén és környezetében lévő roncsolt vagy bányaművelésű területeken rekreációs hasznosítás szükséges. A város utcafásítottsága jelenleg nem kielégítő. A külterület zöldterületi adottságait jellemzően a mezőgazdasági hasznosítású területek jellemzik.

A célállapot elérése érdekében szükséges:

1. A városi zöldterületek részletes felmérése, az erdősíthető területek számbavétele, zöldterületgazdálkodási terv készítése.
2. A meglévő települési zöldfelületek védelme és lehető legnagyobb mértékű fejlesztése mind minőségi, mind mennyiségi vonatkozásban. A virágos területek növelése lehetőség szerint a lakosság és (elsősorban az oktatási) intézmények bevonásával.
3. A városi zöldfelületi rendszerben az utak melletti védőfásítások szerepét növelni kell.
4. *A zöldterületi gondozás során keletkezett biohulladék (gally, nyesedék, kaszálék) komposztálásával talajerő-utánpótlás és talajszerkezet javítás, a biohulladék ily módon történő visszaforgatása.*

Helyi közlekedésszervezés

Az elsőrendű közlekedési vonalak kedvező kapcsolatot biztosítanak a környező települések és az ország egyéb területe között. A város külterületét három fontos közlekedési vonal szeli át, illetve érinti. A városi önkormányzat belterületi útjai hossza 94518 m, ebből burkolt 91540 m (96,8 %). Kiépített járdák hossza 177,125 km, felülete 18,92 ha. A parkolók felülete 14832 m². *A városban lévő kerékpárút hossza 7 km, felülete 17.370 m².*

A célállapot elérése érdekében szükséges:

1. A fürdő környezetében parkolók létesítése, *a jelenlegi parkolási rendszer felülvizsgálata, Parkolási tanulmányterv készítése, közlekedésszervezés elősegítésére, korszerű fizető parkolási rendszer kialakítása, Parkoló automaták telepítése.*
2. Az egész városra kiterjedő helyi utak forgalmi rend felülvizsgálatának teljes körű végrehajtása.
3. Az úthálózat folyamatos karbantartása.
4. A településen belül, és települések közötti kerékpárutak kiépítése.

Energiagazdálkodás

A villamos energia ellátás teljes körűnek mondható. Az országos erőművekben megtermelt energia, a kooperációs hálózatra kapcsolódó 120/20 kV-os elosztóhálózatról jut el a térségben élő fogyasztókhoz. A kisfeszültségű hálózatok hossza 106 km, a korszerű közvilágítási lámpák száma **3658** db.

Nagykegyes külterületén található a MOL Rt. földgáztermelő és tároló üzeme, melyhez tartozó földgázmező Hajdúszoboszló város külterületét is érinti. Több távvezeték halad a külterületen. 2004. évi jellemzői: gázvezeték hossza 105 km; fogyasztók száma összesen 7896.

A távfűtésbe (melegvíz-szolgáltatásba) bekapcsolt lakások száma **1213** db és 5 db közület.

A célállapot elérése érdekében szükséges:

1. A városban történő beruházásoknál az enegiahatékony és energiafelhasználást csökkentő technológiák megvalósításának támogatása.
2. Elő kell segíteni a lakások, lakóházak, valamint a közintézmények energiatakarékosságra és

az energiahatékonyság növelésére irányuló törekvéseit.

- Energetikai átvilágítások ösztönzése
- Utólagos hőszigetelések, energia megtakarítást eredményező beruházások támogatása, *energiahatékony és energiafelhasználást csökkentő technológiák alkalmazásának ösztönzése és megvalósítása*
- Alternatív energiaforrások alkalmazásának ösztönzése.
- *Megújuló energiaforrások és energiatakarékossági beruházások támogatása*

IV. A TERMÉSZET VÉDELME

IV/1 – ÉLŐVILÁG ÉS TÁJVÉDELME

Általános jellemzők:

A természeti értékek és természeti területek a nemzeti és a városi vagyon sajátos és pótolhatatlan részei. Fenntartásuk, kezelésük, állapotuk javítása, a jelen és a jövő nemzedékek számára való megőrzése, a természeti örökség és a biológiai sokféleség oltalma, valamint az ember és a természet közötti harmonikus kapcsolat biztosítása a környezet-természetvédelmi tevékenység lényeges feladata.

Hajdúszoboszló külterülete erdőkkel szűkösen van ellátva. Szórt elhelyezkedésűek és változó nagyságúak. Összefüggő, zárt állomány a Nádudvari út mentén, a település keleti peremén található. Jelentősebb erdő védősáv pedig csak a Keleti-főcsatornát kíséri. Az Állami Erdészeti Szolgálat Debreceni Igazgatósága adatszolgáltatása alapján Hajdúszoboszló területén 413,9 ha erdő van, mely az elsődleges rendeltetés szerint megoszlik védelmi és gazdasági erdő részekre. A külterületen lévő erdők zömét a település környéki erdőfoltok, kisebb részét az utak, csatornák és mezőgazdasági üzemek melletti keskenyebb erdőszávok alkotják. Az erdőalkotó fatípusok nyárfélék, akác, kocsányos tölgy és több más elegyfa.

Természetes növénytakaró maradványok a szántó és kert művelésű területeken kívül a rét-legelő-nádas és mocsaras területeken találhatók. Ezek sziki növénytársulások, ősgyep, kevés erdőssztyepp maradványokkal.

Országosan védett területek közé van sorolva az Angyalházi ősgyepes, mely a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóságának kezelésében van, valamint valamennyi élővízfolyás, ér és holtmeder.

A külterület országosan védett kunhalmai:

Keleti részen:

Bárány halom
Hegyes halom
Tekintő halom

Nyugati részen:

Kurta halom
Két halom
Korpád halom
Zsoldos halom

Cél:

Az erdő területek növelése, a természetes növénytakaró fenntartása.

Hatás: hatótényezők terhelés

A szemét, a szennyvíz, a veszélyes hulladékok ki és bejutásának megakadályozása. Fontos, hogy a természetközeli területek fennmaradjanak, azokat a város ne bővítésre használja. Ügyelni kell, hogy a kommunális és ipari üzemek megfeleljenek a környezetvédelmi és természetvédelmi kialakítás kritériumainak.

Válasz: ajánlások, feladatok

1. Parlagfűvel szennyezett területek felmérése és a hatékonyabb parlagfűirtás egyre szükségesebb feladat.
2. Célszerű a természetvédelmi területek (zöld)hálózatának továbbépítése; a természetvédelmi zónarendszer kidolgozása (HNP közreműködéssel).
3. Az élővilág centrikus ökoturizmus fejlesztése lehetőség az idegenforgalom növelésében.
4. Szükséges a város parkjainak folyamatos felújításának megkezdése, ezzel együtt az összefüggő zöldterületek fejlesztése, fásítás.

V. ÖNÁLLÓAN KEZELT HATÓTÉNYEZŐK

V/1 – HULLADÉK

Általános jellemzők:

Életünk természetes velejárójaként "keletkeznek" olyan anyagok, eszközök, melyeket már tovább nem kívánunk, vagy nem tudunk használni, illetve hasznosítani, melyek a technológia adott fejlettségi szintjén terméké nem alakíthatók. Ezek a hulladékok, melyek jellegük, jellemzőik alapján lehetnek veszélyes, vagy nem veszélyes hulladékok. A hulladékok környezetünkben való megjelenése a kedvezőtlen esztétikai hatáson túlmenően környezeti veszélyeztetést is jelent. A különböző minőségű hulladékok szennyezhetik a levegőt, a talajt, a vizeket, bűzt kelthetnek, fertőzéseket okozhatnak. A sokrétű veszélyeztetés miatt a hulladékgazdálkodás kérdése napjaink egyik legfontosabb környezetvédelmi problémája.

A Hortobágyi Nemzeti Park közelsége, a kiváló minőségű gyógyvizeink miatt is jobban kell figyelni a környezet tisztaságára. A kistérségi lerakó Nádudvaron épült.

A hulladékok összetétele meglehetősen vegyes. A városban a szelektív hulladékgyűjtés megindult, de a továbbfejlesztése indokolt.

~~Jelenleg sem az állati hulladék elhelyezésére, sem az inert hulladék elhelyezésére nincs lehetőség, valamint a gyepmesteri telep sem felel meg az érvényben lévő előírásoknak.~~
Megvalósult!!

Célállapot:

Minimális hulladéktermeléssel járó gazdálkodás és fogyasztás.

A célállapot elérése érdekében szükséges:

- ~~1. Az építési bontási és egyéb inert hulladékok, valamint az állati hulladékok előírások szerinti elhelyezése, illetve hasznosítása.~~
Megvalósult!!
2. Az NKP-val összhangban városunkban a hulladékmennyiség ne növekedjék a jelenlegi mértéken túl, a lerakott hulladék szervesanyag-tartalmát fokozatosan csökkenteni szükséges.
A városban keletkezett lakossági zöldhulladék komposztálásához a meglévő burkolt komposztálótér növelése, bővítése.

3. Az NKP-val összhangban a hulladékhasznosítás arányát növelni szükséges, a keletkező hulladék mintegy 25-30 %-ának újrafeldolgozásával, vagy másodnyersanyagként való hasznosításával.
4. A hagyományos újrahasznosítási technológiák mellett új, korszerű újrahasznosítási technológiák kidolgozása és bevezetése.
- ~~5. Az elavult dögmamra és gyepmesteri telep helyett távlatban kell megfelelő dögmamrát, és gyűjtőhelyet létesíteni. Megvalósult!!~~
6. *Állati hulladék begyűjtésére alkalmas jármű beszerzése, háztól történő elszállítás esetére.*

V/2 – ZAJ-, ÉS REZGÉS

Általános jellemzők:

Környezetünkben különböző forrásokból származó zajok és rezgések vannak jelen, melyek bizonyos határokon túl környezeti veszélyeztető tényezőnek minősülnek. Károsodásokat okozhatnak a természeti és az épített környezeti elemekben és az emberi egészséget is veszélyeztetik. Igen nagy fontosságú környezetvédelmi feladat tehát az ellenük való védekezés.

Hajdúszoboszlón a legtöbb határérték túllépés emellett a kisüzemek esetében tapasztalható, majd ezt követik a szórakozóhelyek, mint szabadidős zajforrások. Egyre nagyobb gondokat okoz az úgynevezett „renitens” gépjárművezetés (motorfelpörgetés, száguldozás, zenébömböltetés).

Célállapot: A lakosság egészségvédelme érdekében a környezeti zajok elfogadható szintre mérséklése.

A célállapot elérése érdekében szükséges:

1. Az új létesítmények telepítésénél fokozott gondot kell fordítani a vonatkozó zajvédelmi előírások betartására. Ezek használatba vétele, üzembe helyezése során műszeres méréssel kell ellenőrizni, illetve igazolni a megengedett zajterhelési határértékek teljesülését. Az engedélyezési eljárások során fokozott gondossággal és figyelemmel szükséges eljárni annak érdekében, hogy az esetleges zaj- és rezgéshatásokat már a telepítéskor lehessen csökkenteni.
2. A meglévő zajforrások feltárása, pontos nyilvántartása, zajkibocsátási határértékek megállapítása, városi zajtérkép elkészítése. A meglévő, problémát okozó zajforrások kibocsátásának csökkentése, korlátozása.

VI. A PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSÁNAK ESZKÖZEI

VI/1 – A program stratégiai alapelvei

A fenntartható fejlődés:

A fenntartható fejlődés két, a piac által nem kellően érzékelhető szempontot kíván érvényesíteni, a környezeti értékek megtartását és a jövő generációkért érzett felelősség elvét. A társadalom fenntartható fejlődésének környezetvédelmi vetülete a környezet fenntartható használatát jelenti, vagyis azt az alapelvet, hogy úgy javítsuk az emberi élet minőségét, hogy közben a természeti erőforrások és az életfenntartó ökológiai rendszerek teherbíró és megújuló képességének határain belül maradjunk. A fenntartható fejlődés feltételezi, hogy egyensúlyt lehet teremteni a

szükségletek kielégítése és a környezeti értékek megőrzése között. Itt kulcskérdés a lételemekek (víz, föld, levegő) állapotának és a természet megőrzésének igénye. Az elv érvényesítése megkívánja egy sor nem piaci megoldás érvényesítését. Az elvet egyaránt érvényesíteni kell helyi, regionális és globális szinten.

Az elővigyázatosság elve:

Az emberi tevékenységek bővülésével, a társadalmi és földrajzi munkamegosztás fokozódásával és szakosodásával rohamosan növekednek és gyakoribbá válnak az ezekből eredő környezeti kockázatok. Az újabb és egyre bonyolultabb termelési rendszerek, technológiák alkalmazása során egyre nő a környezeti hatásokra vonatkozó bizonytalansági tényező. A kockázatok csökkentése érdekében az elővigyázatosság elvét kell alkalmazni azokban az esetekben, amelyek során súlyos vagy visszafordíthatatlan környezeti károk következhetnek be a jövőben. Ennek legjellemzőbb példái a vegyi anyagokkal kapcsolatos problémák, a nukleáris biztonság kérdései és a hosszabb távon fenyegető globális éghajlatváltozás.

A megelőzés elve:

A megelőzés elvének érvényesítése nélkül nem lehet előre lépni a fenntartható fejlődés irányába. A megelőzés egyrészt általában lényegesen gazdaságosabb megoldás az utólagos beavatkozásoknál, másrészt vannak olyan esetek - főleg a természeti értékek területén - ahol az eredeti érték semmilyen ráfordítással sem állítható helyre. Az ilyen értékek csak a káros hatások megelőzésével óvhatók meg. Ezért a program fő iránya a megelőzés kell hogy legyen. A stratégia kulcskérdése a megelőzés elvének érvényesítése. A korlátozott erőforrásokat és lehetőségeket még azon az áron is a megelőzésre kell fordítani, hogy a meglévő környezetállapothoz kapcsolódó problémák felszámolása hosszabb időt vesz igénybe. A megelőzés elve megköveteli, hogy a környezetvédelem segítse és befolyásolja a technológiai fejlődést, részt vegyen annak támogatásában. Hasonlóképpen ezen elv érvényesítéséhez a környezetbarát termékek elterjesztésének és a jelenleg használt környezeti problémákat okozó anyagok helyettesítésének megoldására is szükség van. Azokat a technológiai fejlesztéseket, innovációs lépéseket, termékkorszerűsítéseket, amelyek a környezet igénybevételét, terhelését csökkentik, éppen úgy támogatni szükséges, mint a csak közvetlenül környezetvédelminek tekintett beavatkozásokat. A környezetvédelem segítse és ösztönözze a környezettudatos irányítási módszerek bevezetését, valamint a technológiai fejlődést, vegyen részt azok támogatásában.

Partneri viszony:

A környezetpolitika kialakítása és megvalósítása során a program partneri viszonyt kíván kialakítani a különböző szereplőkkel. Ennek érdekében meg kell teremteni az egyes közigazgatási szintek közötti hatékony és folyamatos együttműködés feltételeit.

Az NKP-val összhangban egyre nagyobb szerep jut az önkormányzatoknak és társulásaiknak a környezeti problémák megoldásában. Törekedni kell a nyílt és eredményes kapcsolatok megteremtésére az önkéntes állampolgári csoportokkal, civil szervezetekkel, oktatással, egészségüggyel, a szennyező vállalatokkal. A stratégiát és magát a programot elfogadhatóvá kell tenni a társadalom számára. A környezetvédelmi beavatkozások hatékonyságának biztosítása, az érintettekkel való viszony javítása, a megelőzés elvének érvényesítése érdekében előre kell lépni a környezetvédelmi céloknak a többi ágazat politikájába való integrálása kérdésében. A fenti célok csak akkor biztosíthatók, ha ez az utóbbi törekvés sikeres. Szükség van a gazdálkodók környezetvédelemben való részvételi lehetőségének javítására. Lehetőség szerint szükséges a vállalkozók részvételének növelése a környezetvédelemben.

Gazdaszemlélet:

A környezetvédelemnek olyan kötelező feladatai is vannak, amelyek nem kapcsolhatók a piacgazdasághoz, ezért szükség van olyan megoldásokra, amelyek környezetvédelmi és természetmegőrzési célokat valósítanak meg és ehhez biztosítják a gazdasági eszközöket.

Ennek feltétele, hogy úgy az állam szintjén, mint az önkormányzatoknál, az értékek megtartása érdekében kialakuljon a "gazdatípusú szemlélet" és az ennek megfelelő felelősségtudat is.

A stratégia célként tűzi ki az állami és önkormányzati környezetvédelmi példamutatást, mert e nélkül nem várható el a lakosságtól és a vállalkozóktól a környezetvédelem érdekében történő cselekvés. Ehhez a példamutatáshoz nem csupán a "gazda" módjára való viselkedésre, de a megalkotott szabályok betartására is szükség van. A gazdaszerep gyakorlata annál erősebben jelentkezik, minél konkrétabb maga a gazdálkodás tárgya. A problémák megjelenése és azok gyakorlati megoldása a helyi vagy regionális szinten a legjellemzőbb. Ennek megfelelően a stratégia olyan megoldásokat képvisel, amelyek nagyobb lehetőséget teremtenek a helyi és regionális szinten a társadalmi részvételre és beavatkozásokra.

VI/2 – A tervezés és szabályozás – finanszírozás alapkérdései

A korszerű környezetpolitika előrelátó, célorientált és integrált megközelítést, a különböző területi szintek és az ágazatok közötti egyeztetett tervezést, programkészítést és megvalósítást igényel. A környezetvédelmi törvény ennek szellemében rendelkezik a megyei és települési önkormányzatok környezetvédelmi programalkotásának kereteiről és rendjéről. A törvény előírja a települési környezetvédelmi program legalább kétévenkénti felülvizsgálatát, értékelését, és ennek megfelelően a szükségessé váló tervezési módosításokat.

A folyamatosan alkalmazott stratégiai tervezési módszerek helyi szinten is jó lehetőséget biztosítanak a környezeti célok, prioritások és probléma-megoldási módozatok pontosabb mérlegelésére. A stratégiai tervezés alkalmas az állandóan változó külső környezet új kihívásaihoz történő alkalmazkodás elősegítésére, a környezetvédelem eszköztárát gazdagító új megoldások folyamatos elsajátítására.

Ugyanakkor a számításba vehető alternatívák feltárása révén lehetőséget nyújt a különböző környezeti kockázatok csökkentésére, illetve megelőzésére, a szükséges pénzügyi források, költségvetési igények pontos megfogalmazására, az erőforrások pontos hasznosítására. Érvényesülnie kell a "szennyező fizet" elvnek.

A szabályozás alapja a legtöbb esetben egy-egy helyi regionális szinten megjelenő környezeti probléma megoldása. A szabályozás hatékonyságának javítását csak akkor lehet elérni, ha a kiválasztott eszközök megfelelnek a megoldandó probléma jellegének. Hatékonysági szempontból elengedhetetlen, hogy a szabályozási rendszer bizonyos elemei tükrözzék a helyi és regionális környezeti problémák sajátosságait. Ennek érdekében folyamatosan át kell tekinteni a környezetvédelem ösztönző és finanszírozási rendszerének működését helyi szinten is. Helyi szinten szükséges a környezetvédelmi finanszírozási rendszer meghatározása, évente a meghatározott környezetvédelmi feladatokhoz igazított költségvetési keret meghatározása. Szükséges a környezetvédelmi önkormányzati rendeletek megfelelő alkalmazása is.

VI/3 – A környezetvédelmi információsrendszer fejlesztése

A Nemzeti Környezetvédelmi Program célkitűzéseit figyelembe véve helyi szinten is szükséges a környezetvédelmi információs rendszer kialakítása, mely kapcsolódik a regionális és végső soron

az országos rendszerekhez. A létrehozandó környezetvédelmi információs és adatrendszert úgy kell kialakítani, hogy az jól kezelhető és elérhető legyen. Az egységes, komplex információs rendszerben megvalósítható az adatok helyi szintű megbízható gyűjtése, ellenőrzése, térinformatikai alapokon nyugvó rendszerezése, feldolgozása és továbbítása.

VI/3 – Intézményi rendszer

A Program megvalósítása szempontjából alapvető a környezetvédelem intézményrendszerének helyi szinten való erősítése. E nélkül veszélybe kerülhet a fenntartható fejlődés elvének gyakorlati érvényesítése, a közérdek védelme, az önkormányzati környezetvédelmi feladatok ellátása. A Nemzeti Környezetvédelmi Program céljainak megfelelően erősíteni kell az önkormányzat környezetvédelmi intézményrendszerét. Elengedhetetlen bővíteni, és hatékonyá tenni a környezetvédelmi szakmai és szervezeti rendszert, elősegítve annak megfelelő működtetését a szakmai és a lakossági feladatokban való közreműködésnél. Szükséges erősíteni a horizontális kapcsolatok rendszerét és szorosabb együttműködésre törekedve a társhatóságokkal, vállalatokkal, oktatási, egészségügyi intézményekkel, civil szervezetekkel és a lakossággal.

VI/4 – A lakossági részvétel és tudatosság erősítése

A Program megvalósításában nagy szerep hárul a helyi társadalom szereplőire, szervezeteire. A környezetvédelmi, természetvédelmi és a területfejlesztési törvénnyel, valamint a Nemzeti Környezetvédelmi Programmal összhangban e vonatkozásban sajátos feladatai vannak az önkormányzatnak.

A környezetvédelmi ismeretek, az ökológiai szemlélet és a környezettudatos magatartásforma kialakítása minden állampolgár és minden szakma számára elengedhetetlen a fenntartható fejlődés irányába való előrelépés igénye miatt. Az oktatás, képzés, tájékoztatás feladata, hogy az emberek számára világossá tegye az egyes döntéseik környezeti következményeit és a helyes megoldások módozatait. Az önkormányzatnak ebben tevékeny részt szükséges vállalnia.

A helyi társadalom környezethez való viszonyában az országos és helyi tömegtájékoztatási eszközöknek döntő szerepe van. A környezetvédelmi tájékoztatás hatékonyabb formáinak alkalmazását kell elősegíteni és egyidejűleg a színvonalat növelni. A helyi társadalom szempontjából is alapvető elvárás az információhoz való jog biztosítása. Ebből a szempontból nem elegendő a környezeti állapotadatok megadása, hanem szükség van az okok, okozók tisztázására is, mert enélkül a védekezésnek korlátozottak a lehetőségei.

Szükség van az információhoz jutás lehetőségeinek javítására. A társadalom tudatossága csak olyan körülmények között növelhető, amelynél a valóságos helyzet ismertetése a normális állapot és ez nem lehet állandó mérlegelés tárgya. A közösségek és a lakosság öntevékeny környezetvédelmi kezdeményezései számára szükséges megteremteni a hátteret. Tudatosítani kell a helyi társadalomban, hogy a környezeti feltételek, értékek a megfelelő életminőség lényeges összetevői. A Program feladata olyan lehetőségek megteremtése, amelyek kihasználásával mód nyílik környezetbarát és egészséges életmódot folytatni. A társadalmi részvétel és a tudatosság erősítésében kiemelkedő szerepe van a közoktatási intézményekben folyó tevékenységnek. A megvalósítás érdekében a megfogalmazott és elfogadott Programot széles körben szükséges nyilvánosságra hozni. Elengedhetetlen a NAT részeként a környezetvédelmi, természetvédelmi oktatást helyi szinten is továbbfejlesztetni. Az önkormányzat ehhez eddig is segítséget nyújtott, ezt a gyakorlatot kívánja a jövőben is folytatni. A környezeti nevelést már egészen kicsi korban szükséges elkezdeni. Ehhez nyújtanak segítséget

a közös rendezvények, akcióprogramok, környezetvédelmi klubok, szerveződések. Hasznosnak bizonyulnak a közös ismeretterjesztő kiadványok, előadássorozatok. Fontos egy iskolán kívüli képzési rendszer kialakítása, melyben igény szerint felnőttek is részt vehetnének.

Szélesíteni kell a Programhoz kapcsolódó társadalmi szervezetek támogatását. Végző soron a legfontosabb feladat a közvélemény szemléletének abba az irányba való formálása, hogy a szebb és egészségesebb környezet már belső igénnyé váljon. Ha a saját területén minden ember tesz valamit környezetünkért, akkor az előbb vagy utóbb mindenképp pozitív eredményhez és pozitív környezeti gondolkodáshoz vezet.

VI/5 – A program pénzügyi igényei

A környezetvédelmi költségek fedezésére különböző forrásokat szükséges elkülöníteni:

1. A létrehozott Önkormányzati Környezetvédelmi Alapot továbbra is működtetni kell, szükség van a források jelentős kibővítésére (eddig a környezetvédelmi bírságok jelentették az egyetlen forrást).
2. Pénzügyi forrásként megfontolandó egy környezetvédelmi alapítvány létrehozása, melyhez a magánszemélyek a személyi jövedelemadójuk 1 %-ának felajánlásával járulhatnak hozzá.
3. Igen fontos a hazai és nemzetközi környezetvédelmi célú pályázati lehetőségek folyamatos figyelemmel kísérése (~~K.A.C., Területfej., PHARE, ISPA, stb.~~) A pályázati támogatások igénybevehetősége érdekében a szükséges önrész biztosítandó.

VI/6 – Környezeti jövőkép kialakítása

A már elfogadott környezetvédelmi programmal összhangban szükséges egy környezeti jövőkép kialakítása városunk számára. A környezeti jövőkép megalkotásához elengedhetetlen a lakossággal, vállalatokkal és a hatóságokkal a környezetvédelem terén még szorosabb együttműködés megvalósítása. A végső cél, hogy városunk a lakosság tevékeny közreműködésével országunk egyik legtisztább városává váljon. Ez elengedhetetlen ahhoz, hogy Hajdúszoboszló lakóinak életminősége és komfortérzete jelentősen javuljon és a város turisztikai szempontból az idelátogató idegenek számára is vonzóvá váljon. Országos és nemzetközi viszonylatban városunkról olyan kép alakuljon ki, hogy tiszta és környezeti értékeire igényes település. A "Virágos Magyarorszáért" c. országos mozgalomban való részvétel, a „Tiszta Virágos Hajdúszoboszlóért” társadalmi mozgalom a Városszépítő Egyesület nevezésében mindenképpen folytatandó, ehhez elengedhetetlen a közterületek, intézmények és lakóházak virágokkal, növényzettel való tartós díszítése a lakosság tevékeny bevonásával. A környezeti jövőkép megalkotása szorosan összefügg az emberek környezeti tudatosságának növelésével, szemléletformálással és a környezettudatos magatartásforma kialakításával. Fokozatosan el kell érni, hogy a tiszta környezet iránti igény az emberek belső igényévé váljon és hajlandók legyenek ez irányba cselekedni is. A tiszta, egészséges környezet végző soron lehet a fejlett idegenforgalom első alapköveit.

Hajdúszoboszló, 2008. március

Dr. Sóvágó László
Polgármester

Dr Vincze Ferenc
Jegyző